

Zusters en broeders,

Jona laat ons vanmorgen nadenken over die ergerniswekkende goedheid van God. Het valt niet mee om te leven met ruimhartigheid wanneer dat betekent dat mensen die het in jouw ogen niet verdienen toch gelijk of goed behandeld worden. Gods perspectief kan voor ons zo anders zijn wanneer Hij in zijn oordeel barmhartigheid het zwaarst laat wegen. Kijk maar naar Jona, die mooie menselijke, mopperaar, hij werd door God ingezet als een boodschapper van vrede, hij werd een vredebrenger tegen wil en dank.

God wil dat Jona naar Ninevé gaat, in het oosten. Jona vertrekt echter naar het westen, stapt op een schip en gaat liggen slapen in het ruim, ver weg, heel ver weg van God. Er komt een storm en Jona wordt voor de scheepslui overboord *gejonast* omdat ze denken dat hij de oorzaak is van het slechte weer. Nadat hij wordt opgeslokt door een grote vis, bidt hij in de buik van die vis tot God. Drie dagen later spuugt de vis hem weer uit, en Jona spoelt aan land. Daar, op dat moment begint Jona 3, het verhaal dat we zojuist hoorden.

Opnieuw richt de HEER zich tot Jona en stuurt hem naar Ninevé, de hoofdstad van het Assyrische Rijk. En je ziet Jona zuchten: oké, ik ga al ... echt zin heeft hij niet ...

Ninevé is een grote stad, het zou 3 dagen duren om lopend de hele stad door te gaan. Het leven in Ninevé is een beetje als Sodom en Gomorra, ze houden zich aan God noch gebod. Jona moet ze tot de orde roepen. Hij gaat een buitenwijk in, 1 dag lopen, en roept of zegt zachtjes 1 keer: 'Nog veertig dagen, dan wordt Ninevé weggevaagd!' Dan geschiedt het wonder, de mensen luisteren naar Jona en tonen berouw, zelfs de koning trekt het boetekleed aan. Toen God zag dat de bewoners inderdaad oprecht spijt hadden, besloot God Ninevé te sparen.

Dat vindt Jona niet leuk, hij wordt zelfs kwaad: 'Ach Heer, heb ik het niet gezegd toen ik nog thuis was? Daarom wilde ik vluchten. Ik wist het wel: U bent een God die genadig is en liefdevol, geduldig en trouw, en bereid het onheil af te wenden.' Dat klinkt niet bepaald als een lofprijzing ... Jona is teleurgesteld, hij voelt zich in de maling genomen, hij is verongelijkt en denkt "laat maar". Hoe dodelijk is dat zinnetje "laat maar", daarmee is iedere verbinding verbroken. Jona trekt zich terug in zijn hutje op de berg om af te wachten wat er met Ninevé gaat gebeuren.

Waarom is Jona nou zo boos? Het is wel heel herkenbaar, gaan zitten mokken als het niet gaat zoals je hoopte ... "laat mij maar". Jona is boos omdat hij dacht dat zijn God, alleen een God voor de joden

was. God maakt zich zorgen over anderen dan joden, God blijkt een God voor alle volken. Jona is jaloers ...

God laat zich niet vastpinnen, God is niet alleen van jou. Eigenlijk zegt God tegen Jona: de inwoners van Ninevé kennen mij nog niet goed, ze weten niet wat ze doen, ik ontferm mij ook over hen. God doet voor een ander hetzelfde als voor jou, jij bent in dat opzicht niet uniek, en God is niet exclusief, God is er voor iedereen. Wij mensen willen zo graag op de stoel van God gaan zitten en bedenken wie er wel of geen recht hebben op een nieuwe kans, een nieuw begin, opnieuw beginnen. Het gaat in Gods perspectief om een mens-waardig bestaan, niet om je eigen prestatie of zelfrechtvaardiging.

De Assyriërs waren in Jona's tijd berucht om hun agressie en wreedheid en hun militaire overmacht. Jona bekijkt hen vanuit zijn positie als een slachtoffer en wenst hun daarom van harte de ondergang toe. Voor God zijn het mensen, die niet beter weten en een tweede kans verdienen. Daarom wil God dat Jona uit zijn slachtofferrol stapt en zijn boosheid loslaat. Het heeft geen zin om zich te ergeren aan Gods goedheid, jaloers op de kans die hij andere mensen biedt. Het valt hem te zwaar om aan zijn vijand te verkondigen dat God liefde is en hun de kans te geeft om zich om te keren op hun schreden.

Veel te goed is buurmans gek zeggen wij. Te veel mededogen of barmhartigheid kan ons soms ergeren of tot onvrede zorgen. We hebben het idee dat woorden van vergeving of verzoening soms te makkelijk in de mond genomen worden, dat het alleen maar een doekje voor het bloeden is. Waar het vanmorgen om gaat, is dat wij net als Jona, leren om van perspectief te wisselen. Misschien zijn wij wel die Assyriërs, die sufferds die het verschil tussen goed en kwaad niet kennen en hebben wij het hard nodig om door God in bescherming genomen te worden? Ergernis kan leiden tot cynisme en onverschilligheid. Hoe lukt het je dan om je perspectief om te keren? Het vergt veel oefening om om te leren denken. Een oefening waar we levenslang mee bezig zullen zijn.

Een kerkganger vroeg eens aan een rabbijn waarom Joodse mensen met Jom Kippoer het boek Jona lezen. Zijn antwoord was kort en eenvoudig: "Wij zijn Jona". Het gaat in het boek Jona over omkeren en terugkeren. Een dag als Jom Kippoer leert ons om daarbij stil te staan. Om na te gaan waarin wij zelf te kort geschoten zijn? Een dag om ons bij vrienden, familieleden en anderen in onze omgeving te verontschuldigen voor onze kortzichtigheid. Wanneer wij ons daarvan bewust zijn, als we één keer per jaar onszelf echt kunnen aankijken, is er een begin gemaakt met leren leven met Gods grenzeloze goedheid. Door jouw eigen aandeel in het verhaal te durven aanvaarden, zonder excuses en uitvluchten. Niemand kan het verleden veranderen, je hebt wat gedaan of niet gedaan. Jij kan wel de toekomst veranderen. Probeer eerlijk te kijken naar jezelf, naar waar je vandaan komt, waar je nu bent en naar de weg die voor je ligt. Dan krijgen we de mogelijkheid om de Jona in ons te erkennen en met hernieuwde moed verder te gaan. Doe dat voor de ogen van God, dan krijg je een nieuwe kans en mag je verder gaan. God is immers begaan met het lot van ons mensen, groot en klein, en met de dieren.

Dat wij niet uit elkaars genade vallen en doelloos en onvindbaar zijn.

Dat wij ons geborgen weten in Gods handen.

Een eerste stap op weg naar vrede voor alle mensen.

Amen

HERFST

De bladeren vallen, vallen als van ver,
of in de hemel verre tuinen dorren, |
ze vallen met afwerende gebaren.

En in de nachten valt de zware aarde
uit al die sterren in de eenzaamheid.

Wij allen vallen. Deze hand hier valt.
En zie de andere: het geldt voor alle.

Toch is er Een, Een is er die dit vallen
oneindig zacht in beide handen vat.

R.M. Rilke (1875-1926)